

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА
ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ
У 2024 РОЦІ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для здобувачів ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю
«Правоохоронна діяльність»**

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ,
ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ**

1. Стандарти освіти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі.
2. Загальна характеристики методів педагогічного дослідження.
3. Поняття «кваліфікація» і «компетенція».
4. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».
5. Поняття змісту вищої освіти.
6. Навчальний план і навчальна програма як складові стандартів вищої освіти.
7. Принципи навчання у закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.
8. Законодавче та нормативно-правове регулювання питань вищої освіти в Україні.
9. Загальна характеристика методів навчання у вищій школі.
10. Загальна характеристика методів формування свідомості, методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки, методи стимулювання і мотивації діяльності та поведінки, методи самовиховання.
11. Загальна характеристика методів формування свідомості.
12. Загальна характеристика методів організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки.
13. Загальна характеристика методів стимулювання і мотивації діяльності та поведінки.
14. Нормативна база організації освітнього процесу.
15. Світові тенденції розвитку вищої освіти.
16. Нормативно-правове регулювання діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників
17. Закономірності педагогічного процесу в закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.
18. Навчальний процес: завдання, організація та структура.
19. Діагностика навчання та педагогічний контроль у вищій школі.
20. Структура педагогічного контролю.
21. Види педагогічного контролю.

22. Функції педагогічного контролю.
23. Принципи педагогічного контролю.
24. Тест як вид контролю якості знань у вищій школі. Форми тестових завдань.
25. Складові компоненти оцінювання результатів навчання у вищій школі.
26. Дидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна.
27. Навчально-методичне, інформаційне та організаційне забезпечення освітнього процесу.
28. Організаційні форми виховної роботи в закладах вищої освіти.
29. Порівняльний аналіз понять «діагностика навчання» та «педагогічний контроль».
30. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти.
31. Інформатизація вищої освіти. Загальна характеристика новітніх технологій.
32. Практична підготовка та стажування у закладі вищої освіти: види, особливості проведення, проблеми та шляхи їх вирішення.
33. Предмет та об'єкт психології освітньої діяльності.
34. Основні категорії та завдання психології освітньої діяльності.
35. Психічні пізнавальні процеси особистості здобувача вищої освіти.
36. Особливості пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.
37. Вікові характеристики здобувача вищої освіти.
38. Етапи розвитку ідентичності особистості студента. Освітні кризи.
39. Основні мотиви професійного вибору здобувача вищої освіти.
40. Адаптація студентів до навчання у закладах вищої освіти.
41. Типологія сучасних здобувачів вищої освіти.
42. Студентська група як суб'єкт освітньої діяльності в закладі вищої освіти.
43. Механізми міжособистісного сприймання в академічній групі.
44. Конфлікти в студентській групі як чинник ефективності освітньої діяльності.
45. Соціально-психологічні феномени в студентській групі (лідерство, групова культура тощо).
46. Механізми міжособистісного сприймання в професійній взаємодії викладача і здобувача вищої освіти.
47. Професійно-значимі якості суб'єкта науково-педагогічної діяльності.
48. Типологія викладачів закладів вищої освіти.
49. Складові професіоналізму викладача закладів вищої освіти.
50. Педагогічні здібності: загальна характеристика.
51. Функції професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти.
52. Психологічна готовність викладача закладу вищої освіти до професійної діяльності.
53. Авторитет викладача закладу вищої освіти.
54. Психологічні особливості навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

55. Основні положення особистісно-орієнтованого навчання в закладах вищої освіти.
56. Основні параметри дистанційного навчання в закладах вищої освіти.
57. Основні фази циклу навчання за Ж. Піаже.
58. Значення інтуїтивного пізнання в навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.
59. Функції педагогічного спілкування науково-педагогічних працівників.
60. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування науково-педагогічних працівників.
61. Засоби психологічного впливу в освітньому процесі закладів вищої освіти.
62. Напрями прикладних педагогічних досліджень у вищій школі.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

1. Аргументуйте Ваші дії.

На лекцію здобувачі вищої освіти прийшли після заняття зі спеціальної підготовки. Якими прийомами (методами) потрібно сконцентрувати їхню увагу?

2. Аргументуйте Ваші дії.

Здобувачі освіти скаржаться вам на іншого викладача.

3. Алгоритмуйте Ваші дії у ситуації, коли, несподівано для вас, потрібно замінити пару з навчальної дисципліни колеги.

4. Здобувачі вищої освіти під час заняття провокують Вас дати коментарі щодо резонансних політичних подій. Ваші дії.

5. Які особливості педагогічної культури, на Ваш погляд, ускладнюють взаєморозуміння між суб'єктами освітнього процесу? Чи існують нездоланні бар'єри у спілкуванні, на Ваш погляд?

Обґрунтуйте власну позицію.

6. Змодельуйте дії викладача у наступній ситуації.

Ви заходите в аудиторію, і бачите, що на вас не звертають увагу, продовжують обговорювати якусь проблему.

7. Аргументуйте дії викладача.

Викладач висловив невдоволення успіхами одного із здобувачів освіти. У відповідь останній зазначив, що навряд чи ці знання на практиці будуть йому потрібні.

8. Аргументуйте Ваші дії.

Здобувачі освіти відмовляються писати контрольну роботу, мотивуючи це тим, що їх не попередили.

9. Знайдіть рішення наступної педагогічної ситуації.

Один із здобувачів освіти висловлює викладачеві незгоду з оцінкою.

10. Алгоритмуйте дії викладача.

Під час семінарського заняття викладач опитав здобувачів освіти та виставив відмінні оцінки. Підійшовши до столу, за яким сидів один із здобувачів, викладач побачив мобільний телефон. На екрані телефону був висвітлений текст його відповіді.

11. Аргументуйте дії викладача.

Здобувач під час заняття відволікається та займається сторонніми справами. У відповідь на зауваження говорить, що він здібний і здатен опанувати дану тему самостійно.

12. Здобувач освіти, явно демонструючи своє негативне ставлення до одногрупника, говорить: “Я не хочу працювати (вчитися) разом з ним”.

Які психолого-педагогічні прийоми роботи має застосувати викладач?

13. Здобувач освіти говорить викладачу: “На наступне заняття з Вашої дисципліни, я не прийду, оскільки хочу піти на футбол улюбленої команди”.

Які методи виховного впливу може застосувати в даній ситуації викладач?

14. Уявіть собі, що Ви куратор і Вам необхідно одразу ж після занять мобілізувати групу здобувачів освіти на прибирання приміщення чи території.

Запропонуйте методи мотивації здобувачів освіти.

15. Здобувач освіти демонструє байдужість до виконання поставленого викладачем завдання.

Якою повинна бути реакція викладача? Які педагогічні прийоми доцільно використати викладачу?

16. Відповідно до яких ознак ми можемо констатувати, сумує чи радіє студент під час навчального заняття, якщо він нічого не говорить про свій настрій та стан?

Який метод психології допоможе нам у цьому випадку?

17. Студент категорично відмовляється брати участь у запропонованому Вами психологічному дослідженні.

Яка можлива причина такої відмови?

Яких норм етики дослідника треба дотримуватися у цьому разі?

18. Викладач, спокійно вислухавши студента, байдуже вимовляє: «Сідай. Неправильно». У відповідь на прохання студента пояснити те, що йому незрозуміло, промовив: «Я вже це пояснював раніше. Ви мабуть мене не слухали ...».

Чи правильно вчинив педагог?

Чи може цей випадок стати причиною для підриву його авторитету?

Як має поводити себе педагог, якщо студент відповідає неправильно?

19. Під час семінарського заняття відповідь однієї студентки була різко розкритикована однокурсником («не сказано головного», «наговорено казна-що», «де можна було знайти таку нісенітницю?» тощо). На це викладач ніяк не зреагував. На наступному занятті «опоненти» помінялися місцями і студентка намагалася «віддячити» своєму однокурснику так само. Конфлікт поглибився.

Яка можлива причина такої різкої критики? Як це може позначитися на міжособистісних стосунках у групі?

Чому викладач не помітив конфлікту? Як потрібно було діяти йому в цій ситуації?

Яка роль студентів групи у вирішенні міжособистісних конфліктів?

20. Викладач помітивши, що студентка займається на занятті сторонніми справами, підійшов до неї і попросив показати свої записи. Дівчина сказала, що це її особистий щоденник. Викладач наполіг на цьому. Студентка мовчки передала йому щоденник. А під час перерви вона почула, як цей викладач читав її записи своїм колегам. «Як Вам не соромно!», – ледве не плачучи промовила дівчина, відкривши двері кафедри, де працював даний викладач.

Дайте психологічну оцінку цій ситуації.

Чому лише прояв педагогічного такту сприяє встановленню сприятливих взаємин викладачів і студентів?

21. Студенти упродовж усього семестру висловлювали незгоду з Вашими вимогами в освітньому процесі. Але з наближенням іспиту їхнє ставлення почало змінюватися: з'явилося підлецування, підвищена увага до Вас тощо. *Як у цій ситуації Ви побудуєте своє спілкування зі студентами? У період іспитів? Після них?*

22. На 4-й парі група першокурсників прийшла на семінарське заняття з психології. Викладач через певні обставини не зміг з'явитися на заняття і попросив прийти на заміну аспіранта.

Студенти одразу ж не сприйняли свого нового «викладача». Один із них сів за першу парту, витягнув свій обід і почав його демонстративно їсти перед викладачем-практикантом. Аспірант зробив зауваження студентові, але той ніяк не відреагував на це. Молодий викладач був розлючений і поставив цьому студентові двійку.

Як можна пояснити таку поведінку першокурсника?

Наскільки педагогічно доцільними були дії викладача?

Щоб Ви порадили б у цій ситуації молодому педагогові?

23. Група прийшла непередготовленою до семінарського заняття, за винятком декількох студентів. Через це викладач вирішив провести контрольну роботу з цієї теми, хоча зазвичай семінарські заняття проводилися в формі усного опитування, до того ж було зрозуміло, що більшість нічого не напише, адже до заняття не підготувалися.

Як наслідок, декілька осіб здали чисті аркуші, дехто написав «що-небудь», аби «було», а дехто зі студентів написав відверті «дурниці», жартівливі віршики, які, звичайно, ніяк не стосувалися теми семінарського заняття або ж опосередковано натякали на те, що їм просто байдуже.

Викладач сприйняв усе як особисту образу, хоча «жартівники» сподівалися на іншу реакцію. Він оголосив, що більше не хоче бачити тих студентів ні на семінарських заняттях, ні на лекціях, ні на іспиті. Вибачень він не приймав. Ситуацію ускладнювало ще й те, що не всі учасники конфлікту бажали вибачитися. А ті учасники конфлікту, які хотіли вибачитися, побоювалися, щоб це не мало вигляду підлабузництва напередодні іспиту. Під впливом емоцій конфліктна ситуація сприймалася як така, що загрожувала втратою авторитету викладача, роз'єднанню групи на дві протилежні за поглядами мікрогрупи. Кожна зі сторін бажала виглядати принциповою, і конфлікт почав розширюватися, залучаючи все більше учасників.

Як можна було б запобігти цій конфліктній ситуації, яка переросла в конфлікт?

Яку помилку зробив викладач?

У чому провина в цій ситуації студентів?

Як діяли б Ви в цій ситуації на місці викладача? Чи допоможе вирішенню конфлікту вибачення студентів?

24. Студенти 2-го курсу написали директору інституту заяву, в якій обґрунтовано просили замінити викладача з фахової дисципліни. Дирекція їхнє прохання задовольнила.

Через деякий час ці самі студенти знову написали заяву з аналогічним проханням щодо іншого викладача.

Які можливі причини виникнення і повторення такої ситуації?

Що має зробити дирекція, щоб не виникало подібних конфліктів студентів з викладачами?

Чи потрібна допомога психолога в цій ситуації? Яка? Кому?

25. Студенти на 4-й парі вже 15 хвилин чекають викладача, розуміючи, що навчальна дисципліна є профільною і дуже важливою в їхній спеціалізації. Згодом між самими студентами виникає конфліктна ситуація: йти з лекції чи зачекати. Більшість вирішує йти, а менша частина залишається. Викладач прийшов через 30 хв і побачив, що більшої частини студентів в аудиторії немає. Не пояснивши причин свого запізнення, одразу вирішив написати доповідну до дирекції на цей курс.

Чи правильно вчинили студенти в цій ситуації, і ті, хто пішли, і ті, що залишилися чекати викладача?

Як треба було вчинити викладачеві? Поясніть свою думку.

26. Викладач через невідому причину достроково закінчив заняття. Одна студентка випадково потрапила на очі керівництву академії і на запитання, чому вона не на занятті, відповіла, що викладач відпустив її групу. Після цього викладач мав неприємну розмову з керівництвом академії.

Перед іспитом викладач заявив, що не буде його приймати, поки не буде з'ясовано особу, яка доповіла про нього керівництву ЗВО.

Як вчинити в цій ситуації студентці? Навчальній групі?

Які норми педагогічної етики порушив викладач?

27. На перших заняттях студенти висловлюють скепсис та негативізм щодо необхідності вивчення Вашої навчальної дисципліни. Ваші аргументи про практичну значущість навчальної дисципліни та цієї галузі в науці, важливість її для майбутньої професійної діяльності вони не сприймають.

Яка можлива причина такого ставлення студентів?

Яку модель педагогічної діяльності Ви в подальшому виберете під час проведення занять в цій навчальній групі?

28. Студент часто висловлює необґрунтовані думки, вважаючи себе геніальним. Одночасно він підкреслює своє зверхнє ставлення до молодого викладача, бере під сумнів його обізнаність з навчальної дисципліни, щоразу на лекціях або семінарах ставить одне й те саме безглузде запитання: «Скільки теорій у цій науці?». Група мовчки спостерігала за цим поєдинком.

Чим можна пояснити таку зухвалу поведінку студента?

Як Ви вчинили б на місці викладача?

29. Здібний студент часто запізнюється і пропускає заняття, пояснюючи таку поведінку своїми психофізіологічними особливостями. Дії викладача:

- 1) *Оголосити догану, вжити рішучих заходів для встановлення суворих правил дотримання дисципліни, як крайній захід – відрахування;*
- 2) *З'ясувати причини запізнень, спільно знайти оптимальний режим взаємодії;*
- 3) *Не змінювати нічого;*
- 4) *Запропонувати студентові організувати творчу групу для створення інноваційного освітнього середовища;*
- 5) *Ваш варіант.*

30. Лекція з історії України. Викладач розповідає про історичну подію і пропускає деякий важливий історичний факт. Один студент піднімає руку і пропонує доповнення. Викладач на це ображається і перериває заняття.

Як повинен поводитися викладач в цій ситуації?

Яких професійних якостей бракує молодому викладачеві?